

б/ избор на домакинства

След избирането на гнездата е проведен изборът на домакинствата, бюджетите на които ще се изучават.

За тази цел за всяко избрано гнездо /населено място или териториален участък/ се съставят списъци на всички домакинства, които живеят на територията на избраното гнездо. Домакинствата в тези списъци се подреждат във възходящ ред в зависимост от броя на лицата, т.е. за типичен признак за подбор е приет броят на членовете на домакинствата, който сравнително лесно може да се установи и има тясна корелационна зависимост с признака "доход на едно лице".

От така съставените списъци, с помощта на подбоден интервал, са избрани от всяко гнездо по 8 домакинства - интервалът представлява частното от броя на домакинствата в гнездото и числото 8 /броят на домакинствата, предвидени да се изберат от гнездото/.

По такъв начин при избора на домакинствата е приложен подбор с еднаква вероятност, т.е. всяко домакинство има еднакъв шанс да попадне в извадката.

Стартовият номер както при избирането на гнездата, така и при избирането на домакинствата се намира с помощта на таблицата за случайните числа. Този начин на формиране на извадката се отнася за бюджетите до края на 1966 година. В края на 1966 година въз основа на материалите от преброяването на населението, проведено през 1965 година се изгради нова мрежа от гнезда, населени места и нови домакинства, която действа от 1.1.1967 година. Обемът на извадката се запазва на 2510 домакинства, но същата се разпределя в 416 гнезда, от които 195 - в градовете и 221 - в селата. По населени места извадката е разпределена в 311 населени места, от които в градовете - 89 и в селата - 222. В едно гнездо се изучават бюджетите на 6 домакинства. Методологическите основи на изграждането на новата мрежа се основават на същите принципи, на които беше изградена и предшествуващата мрежа.

5. ВРЕМЕ И МЕТОД НА ИЗУЧАВАНЕ НА ДОМАКИНСКИТЕ БЮДЖЕТИ

Изучаването на домакинските бюджети се извършва ежемесечно за цялата година. По този начин са осигурени пълни данни за доходите, разходите и потреблението, както и за някои други елементи на жизненото равнище. При наблюдението е приложен метод на самозаписване и метод на беседа-разпитване членовете на всяко домакинство.

Наблюдаваните домакинства водят редовно записване в "Бележник за спомагателно записване":

а/ за паричните постъпления от работната заплата, пенсии, стипендии, помощи, продажба на продукти и имущества, за работа в ТКЗС и други;

б/ за натуралните постъпления на продукти /месо, мляко, яйца, плодове, зеленчуци и други/ от личните стопанства и ТКЗС;

в/ за паричните разходи за покупка на хранителни и промишлени стоки и услуги.

Наблюдението се извършва от специално назначени сътрудници - статистици по домакинските бюджети, които посещават домакинствата не по-малко от два пъти в месеца. При посещението статистиците по домакинските бюджети провеждат подробна беседа с членовете на домакинството, проверяват пълнотата и достоверността на записваните в "Бележник за спомагателно записване" данни. Въз основа на записванията и беседата той съставя месечните бюджети на наблюдаваните домакинства, след което същите изпраща в окръжния отдел на Държавното управление за информация за проверка. Разработката на бюджетните форми се извършва централно в Изчислителния център при Държавното управление за информация по установена програма.

Ръководството и контролът на работата по статистиката на домакинските бюджети се извършва от Държавното управление за информация и окръжните отдели на Държавното управление за информация. Окръжните отдели на Държавното управление за информация проверяват работата на статистиците не по-малко от един път в тримесечие.

6. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Данните за състава на наблюдаваните домакинства характеризират броя на членовете на домакинствата по пол и възраст, както и тяхната заетост.

В заетите лица са включени членовете на наблюдаваните домакинства, заети в държавните и кооперативните предприятия, организации и учреждения, заети в ТКЗС, заетите в помощните стопанства, работещи частна работа и др.

Заети в помощното стопанство са тези лица, които работят предимно в помощното стопанство и не са заети в държавни и кооперативни предприятия и организации, учреждения, ТКЗС и други.

В незаетите лица са включени децата и неработещите от всички възрасти.

Общият доход на наблюдаваните домакинства обхваща:

а/ всички парични доходи, независимо от източниците на получаване;

б/ стойността на натуралните доходи.

В паричните доходи са включени всички парични постъпления от работна заплата, еднократни парични награди от предприятия, учреждения и организации, стойността на натуралните постъпления от предприятия, учреждения и организации /безплатно облекло, безплатни хранителни продукти, безплатни комунални и други услуги/, доплащания за ползуване на детски учреждения, почивни лагери, домове и санаториуми, заплащане за работа в ТКЗС, парични постъпления от обществено осигуряване и застраховки /пенсии, семейни добавки, помощи по болест, раздане и др./ стипендии, парични постъпления от продажба на селскостопански животни и продукти, имущество, за работа при частни лица, за извършване на услуги на частни лица, получени безвъзмездно пари от роднини и близки, печалби от държавната лотария, спорт "Тото" и други. В паричните доходи са включени и сумите за водене на бюджетните записвания по 24 лева годишно на наблюдавано домакинство.